

slagets § 77, kan jeg ikke nægte, at det ikke forekommer mig, at den Maade, hvorpaa Forholdet med Vidnerne der er ordnet, vil være heldig. Det er en Sag af Vigtighed, at Vidnerne skulle møde i Retten, og at de ikke afslægge deres Vidnesbyrd fraværende; thi det er af allerhøieste Vigtighed, at de staae ligeoverfor den Anklagede. Man veed af Erfaring, hvad det vil sige, at Modpartens Vidnesbyrd nedskrives i Retten og senere gives bekræftet; derved opnaaer man ikke det sikreste Vidnesbyrd. De Vidner, som ikke staae ligeoverfor den Anklagede, men skulle lade deres Udsagn dictere til Protocollen, ere langt mindre sikre end de, der møde Ansigt til Ansigt. Det vil være en Udgift at faae dem tilstede, men den forekommer mig at være vel forsvarelig i dette Tilfælde. Naar det siges, at Dommerne kunne beramme et Retsmøde i en fremmed Retskreds og der selv afhøre Vidnerne, saa forekommer det mig rigtignok langt bedre at gaae til den Beforsning at lade Vidnet møde i den Retskreds, hvor han kan stilles overfor den Anklagede. Fremdeles skal jeg bemærke, at det ikke synes mig at være en god Fremgangsmaade, at man blot affordrer Erklæringen af Vidnerne under Eedstilbud; hvorfor ikke strax tage dem i Eed? Der er Mange, som afgive deres Forklaring under Eedstilbud paa en noget anden Maade, end de vilde afgive den, naar de først høitidelig vare tagne i Eed og derefter skulde afgive deres Erklæring. — Hvad der imidlertid for mig er det Allervigtigste, er §§ 86 og 176, som handle om at udspørge den Anklagede. Principet ved Nævningeretten er, at man skal bevise den Anklagedes Skyld, men at han ikke skal foretage sig Noget, som kan tjene til at bevise denne. Der gives to forskjellige Systemer, det engelske og det franske, som man gjerne kan kalde det. Ved det første er det en usædvanlig Betingelse, at man ikke spørger den Anklagede om Noget, men fremfører de Beviser, man har imod ham, og derefter kjendes han „skyldig“ eller „ikke skyldig“. Her siges, at man skal stille Spørgsmaal til den Anklagede, men at han ikke behøver at svare, idet det dog skal betydes ham, at hans Tausch vil kunne geraade ham til Skade; der skal kun spørges ham, siges der, om Omstændigheder,

som nødvendigt maae være ham bekendte, men hvilket uhyre Spillerum er der ikke for Rørigheden ved at gjøre sine Spørgsmaal? Det er umuligt at drage Grændsen, og naar vi erindre, at man hertillands hidtil kun har været vant til at søge Retten udført ved at blive ved at spørge og examinere den Anklagede, vil man ikke let komme til at indskrænke sig til den Spørgen, som her er forudsat; det vil naturligtvis blive Tilfældet, at der spørges om Omstændigheder, som Dommeren synes maae være den Anklagede bekendte, men hvorom denne kan have en ganske anden Mening. Jeg skal ikke gaae i nogen Vidtløftighed med Hensyn til dette Punkt, men kun minde om, at man her har valgt noget af det franske System fremfor af det engelske, og at der er ført lydelige Klager af de allerførste Mænd med Hensyn til slige Sager over det franske System; man er, hvor det bruges, kommen til en saadan Udspørgen af den Anklagede, at det kan kaldes en halv Tortur, ja man har Exempler paa, at Folk have erklæret sig skyldige for at undgaae den langvarige Fængsling og den evige Udfritten, som er foretagen af Dommeren. Jeg skal erindre om et Tilfælde, som de fleste Medlemmer vistnok kjende. Det er ganske faa Aar siden, at et Fruentimmer i det nordlige Frankrig, der var anklaget for Mord, og som blev fængslet, blev saaledes examineret og holdt i et Fængsel af en saa frygtelig Natur, at hun bekendte at have begaaet Mordet, blot for at slippe for Fængslet, men da hun var svanger, udførte man ikke Dommen strax; man maatte vente en vis Tid, og inden den var udløbet, kom de rette Mordere tilstede, hvorefter Fruentimmeret afgav den Erklæring, at det blot var for at slippe for denne Questionering og for Fængslet, at hun havde erklæret sig skyldig. Det kan kun give Anledning til Misbrug, naar man vil søge at faae den Anklagede til at anklage sig selv, og dertil vil det hele System reducere sig, hvorefter det skulde være et Gode ved den nye Retsordning, at man indskrænkede sig til at bevise Skylden og ikke forlangte, at den Anklagede skulde være behjælpelig dermed. — Der er endnu et Spørgsmaal, som jeg vil nævne, nemlig om, hvilket Antal af de 12 Eedsvorne der skal affige Dommen. I den Henseende er